

og av *Det aktive styret*. Dette siste var satt sammen av formennene i de fem arbeidsgrupper man hadde: 1) Propagandagruppen, 2) Organisasjonsgruppen, 3) Finansgruppen, 4) Samarbeidsgruppen og 5) Idrettsgruppen. Videre var der fylkesorganisasjoner, lokal- eller herredsorganisasjoner.

Det aktive styret besto i den første tiden av menn som redaktør Chr. A. R. Christensen, sekretær Lars Evensen, dr. med. Johs. Heimbeck, lege Bjørn Helland-Hansen, redaktør Baard Krogvig, kaptein John Rognes og grosserer Einar Staff. Disse konfererte i alle viktige spørsmål med Hovedkomiteen. I denne satt i den første tiden menn som høyesterettsjustitarius Paal Berg, professor Birger Bergersen, sekretær Einar Gerhardsen, direktør Gunnar Jahn, overlege Johan Scharffenberg og major Olaf Helset. Av disse menn ble Olaf Helset og John Rognes to av dem som med Oslo som sentrum høsten 1940 begynte å bygge opp en landsomfattende hemmelig, militær motstand.

På det lokale plan ble det som nevnt samtidig spunnet mange motstandstråder uavhengig av hverandre. Men Helset og Rognes var blant de første som bevisst og energisk gikk inn for å veve disse mange motstandstråder sammen til et regelmessig mønster. De var begge krigsfanger i offisersleiren på Grini sommeren 1940. For dem og deres likesinnede fortonet det seg slik at de «måtte få i stand noe». De måtte prøve å få organisert et samhold, en motstand også etter løslatelsen. Helset og Rognes var av de siste som kom ut fra Grini. De undertegnet æresord-erklæringen til tyskerne først etter at general Ruge henstillet til dem å gjøre det.²⁶ Ruge erklærte at de skulle komme seg ut. Han skulle selv sitte som et slags pant for den samlede norske offisersstand.

Da Helset og Rognes kom ut, begynte de arbeidet med å samle motstandstrådene og selv å spinne nye. De kom begge med i Organisasjonen, Helset som medlem av Hovedkomiteen, Rognes som formann i Organisasjonsgruppen. Begge fikk på den måten mange kontakter og ble alt høsten 1940 de ledende i det militære motstandsarbeid.

Helset støttet seg i sitt arbeid på en beskjed som han selv og oberst Halvor Hansson fikk på Grini av general Ruge i begynnelsen av oktober 1940.²⁷ Ifølge Ruge gikk denne beskjeden ut på at de to på Ruges vegne skulle «ta ledelsen innen offiserskorpset hvis situasjonen gjorde det nødvendig.»²⁸ Ifølge Helset lød beskjeden slik: «I tilfelle det under mitt fravær i okkupasjonstiden blir behov for å foreta militære vurderinger, ønsker jeg at oberst Hansson og major Helset i fellesskap foretar disse vurderinger og betrakter seg som general Ruges representanter.»²⁹ Hans-